

عیسُو و یاقوب: کاتییه‌که و تاهه‌تاییه‌که

په‌یدابون ۲۵

له وانه‌ی را برد و ماندا، سه‌رنجی چیزکی قوربانیه‌که‌ی ئیبراھیمان دا. ئینجیل به شیوه‌بیئکی سه‌رنج پاکیش ئەم چیزکه گرنگه‌مان بۇ کورت دەکات‌وھ کاتی دەفه‌رموی: به باوه‌ر ئیبراھیم، کاتی خودا خستییه ئەزمونه‌وھ، ئیسحاقی تاقانه‌که‌ی وھ ک قوربانی پیشکەش کرد. ئەوهی بە بەلینه‌کان وھریگرت، سه‌باره‌ت بەھو، خودا فەرمووی: {له ئیسحاقه‌وھ وھچەت ناوەدبریت.} ئیبراھیم داینابوو که خودا دەتوانیت مردوو هەلسیتیتەوھ، له وھشەو بە مەجازیانه ئیسحاقی وھرگرته‌وھ. (عیبرانیه‌کان ۱۱: ۱۷-۱۹)

دوايیه‌مین پیئنج چیزکی وانه‌که‌مان دەرباره‌ی چیزکی ثیانی پیغامبەر ئیبراھیم بۇو. نور چیزکی تر هەیه لە تەورات دەرباره‌ی ئیبراھیم کەوا سەرنجمان نەداوھ. بەداخه‌وھ، ئەو کاته‌مان نییە ھەمموو بخوینىنەوھ. بەلام، شتیک ھەیه کە خودا بە ئیبراھیمی فەرموو کە دەبیت بیزانین پیش ئەوهی ئیبراھیم بە جى بیلین و دەس بە چیزکی نووھ‌کەی بکەین. پۆزیک، خودا بە ئیبراھیمی فەرموو چى بەسەر نەوەکەی دیت. فەرمووی، (بە دلنىيايىھەو بىزانە کە وھچە‌كانت لە خاكىيک نامۇ دەبن ھى خۆيان نییە، دەبنە كۈلەيان و چوار سەد سال دەيانچەوسىتەوھ. بەلام ئەو نەتەوەيەش حۆكم دەدم، کە ئەوان خزمەتیان دەکەن. دواى ئەوه بە دەستكەوتىكى زۆرەوھ دىلەن دەرهوھ.) (په‌یدابون ۱۵: ۱۳، ۱۴)

بەم ووشانە، خودا ئەوهی را دەگەياند کە نەوهی ئیبراھیم دەبن بە كۈلەلە لە ولاتى میسر. ھەروھا خودا بەلینى دا کە پاش چوارسەد سال پزگاريان دەکات لە دەسەلاتى خەلکى میسر. لەپاش چوار وانه‌ی تر، دەس دەکەين بەزانىنى ئەوهی کە ئەم پیش بىنیه ووردانه ھاتنە جى بە جى كەن، ھەروھك خودا بە ئیبراھیمی فەرموو بۇو.

پاشان، لە بشى بىست و پیئنج، نووسراوه پېرىزەكان دەفەرموی: ئیبراھیم ھەرچىيەکى ھەبۇو داي بە ئیسحاق. ئەمەش سالانى ژيانى ئیبراھیمە، کە سەد و حەفتا و پیئنج سال ژيا. ئینجا ئیبراھیم لە تەمەنیتى باشى پېرىدا، دواھەناسەی دا و مەد، پېرەمېردىكى تىز لە ژيان خواردۇو، ئىتىر چووه‌وھ پال گەلەکەی خۆى. ھەردوو كورەكەشى، ئیسحاق و ئیسماعيل، ھىنایان لە ئەشكەوتەکەی مەخپىلە کە لە بەرددەم مەمرىيە بە خاكىيان سپاردە، لە كىلگەکەی عەفرۇنى كورى چۆحدىرى حىسى. ئەو كىلگەکەي ئیبراھیم لە حىسىيەكان كېرى. لەۋى ئیبراھیم لە گەل ساراي ڙنى بە خاڭ سېپىردىرا. (په‌یدابون ۲۵: ۵، ۷-۱۰) بۇيىه، دۆستى خودا، ئیبراھیم، چووه حزورى پەروردگار، ئەوهی کە دەیناسى و خۇشى دەۋىستى.

چۆن دەتوانىن چیزکی پیغامبەری خودا ئیبراھیم كورت بکەينەو و كۆتايى پى بىنىن؟ رەنگ بە دوو پرسىيار و وەلامە كانىيەوھ. يەكەم پرسىيار ئەمەيە: بۇچى خودا داواى لە ئیبراھیم كرد بار بکات بۇ ولاتىكى تر؟ وەلام: لەبەر ئەوهی خودا پلانى ھەبۇو لە ئیبراھیمەوھ نەوهى نۇيى درووست بکات كەوا پزگارى دەرى جىهانى لىۋە بىت. دووھم پرسىيارىش ئەمەيە: بۇچى خودا ئیبراھیمی وەك راستودرووست دانا و لە حزورى پارسای خۆى قەبۇلى كرد تاھەتا؟ وەلام: لەبەر ئەوهی ئیبراھیم باوهپى ھىننا بەھى خودا فەرمووی ھەرچەندە ئاسان نەبۇو. ئیبراھیم بە باوه‌ر ھىننان بەلینى خودا پزگارى بۇو نەك بە كرددەوە خۆى. ئەوهش ئەويھ كە نووسراوه پېرىزەكان رايدەگەيىنى کاتى دەفەرموی: (ئیبراھیم باوهپى بە خودا ھىننا، ئەمەشى بە راستودرووستى بۇ دانرا، ھەروھا ناوى لىٰ نرا دۆستى خودا. (ياقوب ۲: ۲۳)

لە بشى بىست و پىنجى سىپارەی په‌یدابون، نووسراوه پېرىزەكان بەردەوامە لە گەل مىۋۇسى نەوه‌كانى ئیبراھیم. ئىستاش با بەردەوام بىن لە تەورات و دەرباره‌ی چیزکی ئیسحاق و ھەردوو كورە جمكەکەي فېرىيەن. نووسراوی پېرىز دەفەرموی: (په‌یدابون ۲۵) ^{۱۹} ئەمانەش نەوه‌كانى ئیسحاقى كورى ئیبراھیمە. ئیبراھیم ئیسحاقى بۇو. ^{۲۰} ئیسحاق تەمەنی چل سال بۇو كاتىك پۇقەتى كچى بتوئىلى ئارامى كە خوشكى لابانى ئارامى بۇو لە (پەدان ئارام)-مەوھ ھىنائى تا بىت بە ڙنى. ^{۲۱} ئیسحاق لە پىتاو ڙنەكەي

عیسّو و یاقوب: کاتییه که و تاهه تاییه که

له خوداوهند پارایه و، چونکه نهزوک بwoo. خوداوهندیش وهلامی دایه و و رفقهی ژنی سکی پر بwoo. هردوو کوره که له سکیدا ململانی یه کتریان ده کرد، ئه ویش و تی: (بۇ چى ئەمە له من رووده دات؟) ئیتیر رویشت تا پرسیار له خوداوهند بکات. خوداوهندیش بیلی و تی: (دwoo نەته و له مندالدانتن، دwoo گەل له هەناوتمه و له يەك جیا دې بنده و، گەلیکیان له گەلە کەی دیکه به ھیزتر دەبیت، گەوره کەیان خزمەتی بچووکه کەیان دەکات.).

کە رۆزانی خۆی تەواو کرد و هاتە سەر منداڭ بۇون، ئەوهەتا دووانە یەک له مندالدانی داییه. ئەوهەيان کە يەکە مجار له دایک بwoo سور بwoo، ھەموو لەشى وەک كەولىکى تۈوکن وابwoo، ناویان نا (عیسّو). دوای ئەمە براکەی له دایک بwoo، بە دەستیشى پازنە پیلی عیسّو گرتبوو، ناویان نا (یاقوب). ئىسحاق له تەمەنی شەست سالىدا بwoo کاتىك رفقه ئەمانى بwoo. هردوو کوره کە گەوره بwoo، عیسّو بwoo پیاویلیکى شارەزا له راو، پیاوی دەشتودەر، بەلام یاقوب پیاویلیکى لە سەرخۇ و چادرنىشىن بwoo.

بەم شیوه یە، دەبىنین کە ئىسحاق و رفقه دووانە یان بwoo، کە ناویان نان عیسّو و یاقوب. ئەوان دووانە بwoo بەلام ئەوه ماناي ئەوه نادات کە بەیەك دەچن! کە عیسّو گەوره بwoo، گرنگى تەنها بەشى زەمینى دەدا کەوا شتى کاتىن، بەلام یاقوب شتى خودايى بەھەند وەردەگرت کەوا تاهەتا دەمینىنە وە. عیسّو ھىچ بايەخى بەو بەلەنەنە خودا نەدا کەوا بە ئىبراھىمى باپىرەي دابwoo، و بە ئىسحاقى باوكىشى سەبارەت بە نەته وە نوييە کە کە له وانه وە دېت. بەلام، یاقوب بايەخى بە بەلەنە کانى خودا دەدا.

عیسّو يەکەم جار له دایک بwoo. لە بەر ئەوه ش، بە گۆيىرە ئەريتى ئەوان، دەبوايە ئەو ميراتى يەکەم كورى وەربىرىتايە و ببوايە باوكى نەتەوە گەوره کە خودا بەلەنە بە ئىبراھىمى باپىرەي دابwoo، و بە ئىسحاقى باوكى. بەلام، تەنەنەت پیش ئەوهى دووانە کە له دایك بن، خودا بە رفقەی دايکيانى فەرمۇو بwoo، (گەوره کەیان خزمەتی بچووکه کەیان دەکات.). (پەيدابۇن ۲۵ : ۲۳) خودا، بە پیش زانىنى خۆى، پايدەگەيىند کە ميراتى يەکەم كور و نەوه کانى نەتەوە نوييە کە لە ياقوبە وە دەبىت نەك لە عیسّو. سەبارەت بە ياقوبىش، دەبوايە چاوه پىتى خودايى بکرادىيە، و ھەموو شتىكى بادايە دەستى ئەو خودايى کە تونانى بە خشىنى ميراتە کەي ھەيە لە کاتى تەواوى خۆى. بەلام، یاقوب چاوه پىتى خودايى نەکرد. با بەردەوام بىن لە خويندنە و بۇ ئەوهى بىبىن ياقوب چى كرد بۇ ئەوهى ميراتى عیسّو برا گەورهى ببات. نووسراوه پىرۆزە كان دەفەرمۇي: (پەيدابۇن ۲۵) ^{۴۹} رۆزىلک ياقوب چىشىتى لى دەنا، عیسّو لە دەشتودەر ھاتەوە و پەكى كەوتبوو. عیسّو بە ياقوبى وە: (تۆزىلەم لەو چىشىتە سوورە بەدرى! چونكە پەكەم كەوتتووه...) ^{۳۰} ياقوبىش و تى: (تۇش ئەمەرۇ نۆبەرایەتىيە کە خۆتم بىن بىرۇشە). عیسّو و تى: (ئەوهەتا من خەرىكە دەرم، ئىتىر نۆبەرەيىم بۇ چىيە؟) ^{۳۱} ياقوبىش و تى: (ئادەي ئەمەرۇ سولىندام بۇ بخۇ). ئەويش سوئىندى بۇ خوارد و نۆبەرایەتىيە کە خۆى بە ياقوب فرۇشت. ئىنجا ياقوب نان و نسکىيە دا بە عیسّو. ئىتىر عیسّو خواردى و خواردىيە و ھەستا و رویشت. بۇيە عیسّو سووکا يەتى بە نۆبەرایەتى كرد.

تى دەگەي عیسّو چى كرد؟ ميراتى خۆى وەك نۆبەرە گۈرپىيە و بە كەمئىك خواردن! پیاویلیکى دەولەمەند بىنە پیش چاوت كە دوو كورى ھەبىت. ئەم پیاواه مال و مولك و پارەي زۇر بىت. وا بە گۆيىرە دابونەریت، نۆبەرە کەي ئەو كەسە بىت كەوا نۆرەي ميراتە کەي ببات. بەلام، رۆزىلک برا گەوره کە لە دەرەوە بىتە وە بىبىنی برا بچووکە کە خواردىنىكى خوش لى دەنە. نۆبەرە کە بە براکەي دەلىت (وەختە بىرم لە برسا، هەندىكەم لەو خواردىن بەدرى!). بەلام براکەي وهلامى دەداتە وە، (ئاوا نادەمى، پىت دەفرۇشم). ئەوهى دېش دەلى، (بەچەن دەيفرۇشى؟) دەلىت، (مافي نۆبەرە بىت لە ميراتە کە). برا گەورە كەش دەلىت (باشە، پازىم. وەختە بىرم لە برسا، چى لە مافى نۆبەرایەتى بکەم؟) ئىدى برا گەورە كە سوئىند دەخوات بۇ برا بچووکە كە ھەموو ميراتە کە بۇ ئەو بىت! ئىدى برا گەورە كە دادەنىشى و نان و ئاوى بخوات و پاشان بەپىت خۆى بپوات.

چى بە نۆبەرەي وابلىيەن كەوا مال و مولكىكى زۇر و دەسەلات بە قاپىك خواردن دەگۈرپىتە وە؟ دەتوانىن تەنها يەك شت بلىيەن: (چەن دەبەنگە!) هەر وەك چۆن ئەم نۆبەرەي بە سووکى تەماشاي چاكەكانى باوكى و سامانى جىهانى كرد، بە ھەمان شىيە عیسّو بە سووکى تەماشاي بە رەكتەكانى خودايى كرد و سامانى تاهەتايى. ئەو شتائەي عیسّو بە سووکى تەماشاي كىدىن زۇر بە بەھاتر بۇون

له سامانه‌کانی هه‌مو جیهان، له بهر ئه‌وهی ئه‌وهی عیسّو به هیچ نه‌زانی مافی بون به بشیک له نه‌ته‌وه نوییه‌که کهوا پزگاری ده‌ری جیهانی لیوه دیت.

خودا دیه‌وهی چیمان فیر بکات له چیرۆکی عیسّو و یاقوب؟ خودا ده‌یه‌وهی ئاگادارمان بکاته‌وه به شوین پیی عیسّو نه‌پوین به‌گورپینی سامانی تاهه‌تایی به‌رامبهر سامان و خوشییه‌کانی جیهان کهوا بزر ده‌بیت. بخوینه‌وه ووشی په‌روه‌ردگار چی پاده‌گه‌تینیت سه‌باره‌ت به‌وه. دده‌رموی: چی به‌که‌لکی مرۆف دیت ئه‌گه‌ر هه‌مو جیهان بیات‌وه و خۆی بدۇرلینیت؟ یان مرۆف بۆ کرینه‌وهی خۆی چی ده‌دات؟ (مەتا ۱۶: ۲۶) ئاگاداری ئه‌وه بن، کەس خۆی له نیعمه‌تى خودا بې‌بەش نه‌کات... یان وەک عیسّو بەرەلا بیت، ئه‌وهی مافی نۆبەرایه‌تى خۆی به ژەمیک خواردن فرۇشت. (عېرىانىه‌کان ۱۲: ۱۵-۱۶)

عیسّو له نیعمه‌تى خودا بى‌بەش بولو، له بهر ئه‌وهی شتى خودایی به‌هەند وەرنەگرت. بۇیە، خودا ئاگادارمان ده‌کاته‌وه و دده‌رموی: له‌سەر پیگای عیسّو مەرپۇن! ئه‌و نیعمه‌تەی دەمە‌وهی بتاندەمی به‌سووک تەماشاي مەکەن!

ئه‌ی دەرباره‌ی تۆ؟ بەرەكەتەکانی خودات ده‌وهی؟ خودا تۆی خوش ده‌وهی و ده‌یه‌وهی بەتەواوی به بەرەكەت بکات، بەلام ده‌بیت خودا بخەيتە پېش هه‌مو شتىک لە زيانىت. ده‌بیت ووشەی خودا بە‌هەند وەربىرى زياتر لە خواردن و پاره. ئەوكاته دەست دەکەی بە تىگىيىشتن له نووسراوه پېرۇزەکان کە دده‌رموی: ئه‌وهی هىچ چاولىك نەبىينىو، هىچ گولىلەك نەبىيستوو و بە بىرى مرۇقىدا نەھاتووه، ئه‌وهی خودا ئامادەي كرددووه بۆ ئەوانەی خوشىيان دەولىت. (۱) كۈرنىسۇس ۲: ۹ خودا ده‌یه‌وهی بە مەزنى بەرەكەتدارمان بکات. ده‌یه‌ويت له هه‌مو گوناھەکانمان خوش بیت، دەلە خراپەکانمان بگۈپىت و پاكمان بکات‌وه، و پېمان بکات به خوشويىسى و خوشحالى و ئاشتى و دلىيابى خۆى. ئەم بەرەكەتانەش تەنها بەشىكىن له و ميراتەي كە خودا ده‌یه‌وهی بە هەر يەك لە ئىيمەي نوھەكانى ئادەم بدان! بەلام، ده‌بیت بەدوای شتى تاهه‌تايىي بکۈين پېر بەدلمان. ئەو كەسەي بە پەرۇشەوە بەرەكەت تاهه‌تايىيەکانى خوداى نەۋىت ئەوا هەرگىز وەرى ناگىز.

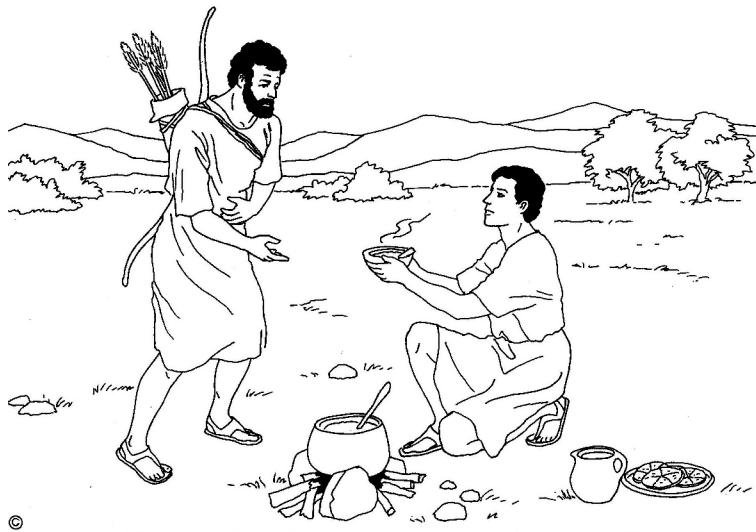
دەتەوهی بەرەكتکاي خودا وەربىرى؟ كەواته ده‌بیت بەدوای تىگىيىشتنى ئه‌وهی كە خودا بەلەننى پى دا لە ووشەي بىت. بەلەننى سەرسوپەيىنەرەكانى خودا دەناسىت، كەوا زۇر مەزنى و لە ئاستى تى گەيىشتنى مرۆف دەردەچن؟ ئايا خوش حالى خوت بۆيان دەردەپرى؟ ياخود تۆ تەنها بەدوای شتى زەمینى كەوتوى؟ ووشەي خودا پېمان نىشان دەدات كە تەنها دوو جۇر مرۆف هەن لەم جىهانەدا: ئەوانەي بەها بە جىهان دەدەن و بەدوای شتى زەمینى دەكەون. ئەوانەي بەها بە شتى تاهه‌تايىي دەدەن و بەدوای شتى ئاسمانى دەكەون. تۆ لەكامە جۆرى لەوانە؟

گۈي بىگە چى نووسراوه له زەبۇرەکان، له بەشى يەكەم: **خۆزگە دەخوازى** بە كەسەي بەپىي پاۋىزى بەدكاران ناپرات و لە پىگاي گوناھكاران راناوھىسىت و لە نىشتەگەي گالتەجاران دانانىشىت. **بەلکو ئازەزووى ئەو لە** فېرکەنە خوداوندە، شەو و بۆز لە قىزىركەنلى ورد دەبىيەتەوە. **وەك دارىلەك** وايە كە لەدم جۆگائى ئاو پوابىت و لە وەرزى خۆيدا بەرھەم بدان و گەلەڭانى هەرگىز وشك نەبن، لە هەر شتىك كە دەيکات سەركەوتتوو دەبىت. **بىي گومان بەدكاران وانىن، بەلکو وەك كايىن كە با پەرش وپالاوى دەكتەوه.** بۇيە بەدكاران لە دادوھرى ناوهستن، گوناھكارانىش لە كۆرى راستودروستان. **چونكە خوداوند پىگاي چاودىلىرى دەكت، بەلام پىگاي بەدكاران لەناو دەچىت.** (زەبۇرە ۱: ۶-۱)

ئه‌ی دەرباره‌ی تۆ؟ بەكام پىگادا دەرپى؟ ئايا بە پىگاي ئەوانە دەرپى كە بەها بۆ بەلەننى خودا دادەنин؟ ياخود وەك عیسّو واي كە بەلەننى خوداي لەگەل شتى زەمینى گۆپىه و كەوا بزر ده‌بیت؟ ووشەي خودا ئاگادارمان ده‌کاته‌وه، كە دده‌رموی: چى بەكەلکىي مرۆف دیت ئه‌گه‌ر هه‌مو جىهان بیات‌وه و خۆى بدۇرلینىت؟ یان مرۆف بۆ کرینه‌وهی خۆى چى دەدات؟ (مەتا ۱۶: ۲۶) بۆ خۇراكىك تىش مەكەن كە لە ناودەچىت، بەلکو بۆ خۇراكىك كە بۆ زيانى تاهه‌تايىي دەمىنەتەوە، ئه‌وهى كۆرى مرۆف دەتانداتى، چۈنکە ئەمە خوداى باوک مۇرى لىداوه. (يۆحەنا ۶: ۲۷)

خودا برهه که تی خوی به سه رندا بیارینی که به ووردی سه رنجی ئاگاداری بیه که ده کهن له ووشی: ئاگاداری ئوهون بن، کەس خوی لە نیعمه تی خودا بی بش نه کات... يان وەک عیسیٰ بەرەلا بیت، ئوهون مافی نوبه رایه تی خوی به ژه میک خواردن فروشت.

(عیبرانیه کان ۱۲: ۱۵، ۱۶)

گرنگترین پرسیاره کان بۆ ئەم وانه یه:

۱. چون ده توانين چیزکی پیغامبری خودا ئیبراھیم کورت بکه ینو وه و کوتایی پی بینین؟ بۆچی خودا داوای لە ئیبراھیم کرد
بار بکات بۆ ولاتیکی تر؟
۲. بۆچی خودا ئیبراھیمی وەک راستورووست دانا و لە حزوری پارسای خوی قەبۇلی کرد تاھه تا؟
۳. تى دەگەی عیسیٰ چى کرد؟
۴. چى بە نوبه رەی وا بلیین کەوا مال و مولکىکى زور و دەسەلات بە قاپیک خواردن دەگۈرۈتە وە؟
۵. ئەمپۇ خودا دەھیوئ چیمان فىئر بکات لە چیزکی عیسیٰ و یعقوب؟
۶. ئەی دەربارەی تو؟ بەرهە کەتکانی خودات دەھی؟
۷. دەتهوئ بەرهە کەتکای خودا وەریگری؟ بەلینه سەرسورەپەنەرە کانی خودا دەناسیت، كەوا زور مەزنن و لە ئاستى تى گەيشتنى مرۆڤ دەردەچن؟ ئایا خوش حالى خوت بويان دەردەپى؟ ياخود تو تەنها بە دوای شتى زەمینى كەوتۇي؟
۸. ئەی دەربارەی تو؟ بە کام پیگادا دەپىزى؟ ئایا بە پیگای ئەوانه دەپىزى كە بەها بۆ بەلینه کانی خودا دادەتىن؟ ياخود وەک عیسیٰ وائى كە بەلینه کانی خوداي لەگەل شتى زەمینى گۈرپەوە كەوا بىز دەبىت؟

پیگای راست و دروستی:

وەرزى خویندنەوەی کتابى پېرىزىز

(۲۰۱۶)

Old Testament, Sorani (Draft), International Bible Society, 2005, 2009, 2011; Psalms, Biblica, 2013

Kurdish New Testament, International Bible Society, 1998; Biblica, 2011

ئەم خویندنەوە لە {The Way of Righteousness by Paul Bramson, 1998} بە خەمش کراوەتە.

بەرھەم ھىنەر: كۆمەللىي پیگای راستوروستى

rrd2011@yahoo.com

www.rrdk.org